

Instituut van de Bedrijfsrevisoren (IBR)
De heer Eric VAN HOOF
Voorzitter
Koning Albert II-Laan 19
1210 BRUSSEL

Brussel, 2 december 2025

Geachte heer Voorzitter,
Geachte heer VAN HOOF,

Betreft: Verzoek tot herformulering van het ontwerp van “Norm inzake de toepassing van de Internationale controlestandaarden (ISA’s) 600 (Herzien), 800 (Herzien), 805 (Herzien) en 810 (Herzien) in België” naar aanleiding van de hoorzitting op 25 november 2025

Wij verwijzen naar uw verzoek om goedkeuring van 12 september 2025 van het ontwerp van “Norm inzake de toepassing van de Internationale controlestandaarden (ISA’s) 600 (Herzien), 800 (Herzien), 805 (Herzien) en 810 (Herzien) in België”.

Zoals voorgeschreven door artikel 31, § 1, derde lid, van de wet van 7 december 2016 tot organisatie van het beroep van en het publiek toezicht op de bedrijfsrevisoren, heeft omtrent dit ontwerp van norm op 25 november 2025 een hoorzitting met de vertegenwoordigers van uw instituut plaatsgevonden.

Aansluitend op de hoorzitting hebben de leden van de Hoge Raad de diverse argumenten en reacties die naar voren zijn gebracht, geëvalueerd.

Naar aanleiding van de bespreking van de ontwerpnorm met de vertegenwoordigers van uw instituut in het kader van deze hoorzitting, is gebleken dat er zich nog een aantal aanpassingen aan de ontwerpnorm opdringen:

1) Aanpassing van de verwijzingen naar het Wetboek van vennootschappen en verenigingen (WVV)

In het ontwerp, zoals voorgelegd voor goedkeuring, wordt voorgesteld om de verwijzingen in de bestaande “Norm (herzien in 2018) inzake de toepassing in België van de Internationale controlestandaarden (ISA’s)” naar het “oud Wetboek van vennootschappen” te vervangen door verwijzingen naar het “nieuw Wetboek van vennootschappen en verenigingen” (WVV) (zie § 3 van de ontwerpnorm).

De leden van de Hoge Raad merken op dat de aanpassingen onvolledig zijn, aangezien de overwegingen bij voornoemde “Norm (herzien in 2018)” nog steeds verwijzingen naar het oud Wetboek omvatten.

2) Impact van het ontwerp, voorgelegd voor goedkeuring, op het bestaand normatief kader

Ter gelegenheid van de hoorzitting hebben de vertegenwoordigers van het instituut aangegeven dat bij de redactie van het ontwerp, zoals voorgelegd voor goedkeuring, de mogelijke impact van het ontwerp op het bestaand normatief kader onvoldoende in aanmerking is genomen.

De vertegenwoordigers van het instituut hebben er zich dan ook toe verbonden om, onder meer wat betreft *“ISA 600 (Herzien), Bijzondere overwegingen – controles van financiële overzichten van een groep (inclusief de werkzaamheden van auditors van groepsonderdelen) (van toepassing op controles van financiële overzichten over verslagperioden die op of na 15 december 2023 aanvangen)”* verder na te gaan of de zogeheten *“Bijkomende norm”* inzake het commissarisverslag *“Bijkomende norm (herziene versie 2023) bij de in België van toepassing zijnde internationale auditstandaarden (ISA’S)”* al dan niet overeenkomstig moet worden aangepast, en zo ja, een herformulering van het ontwerp voor te leggen.

Volledigheidshalve wensen de leden van de Hoge Raad verder de aandacht te vestigen op het feit dat tijdens de hoorzitting over het ontwerp van norm ook nog de volgende aandachtspunten aan bod zijn gekomen:

- **Enerzijds wat betreft de noodzaak om binnen een redelijke termijn een Belgische norm ter goedkeuring voor te leggen aan de Hoge Raad met de Nederlandstalige en Franstalige versie van de wijzigingen aangebracht aan een standaard op internationaal niveau:**

Reeds in 2023 heeft het instituut er zich toe verbonden om *“naar best vermogen (...) ervoor te zorgen dat de vertalingen binnen de 18 maanden na de inwerkingtreding ervan op internationaal niveau ter beschikking worden gesteld”* (zie in dit verband de goedkeuring in 2023 van de *“Norm inzake de toepassing van de Internationale controlestandaarden (ISA’s) 250 (Herzien), 315 (Herzien 2019) en 540 (Herzien) in België”*). Er dient te worden vastgesteld dat voor de vertalingen van de herziene internationale standaard ISA 600 drie jaar zijn verstreken, en dat voor de herziene ISA’s 800, 805 en 810 zelfs negen jaar zijn verlopen sinds hun inwerkingtreding op internationaal niveau.

Zoals uitdrukkelijk vermeld in het schrijven van de Hoge Raad van 19 april 2023 aan het instituut, dringen de leden er - omwille van de rechtszekerheid - dan ook nogmaals op aan dat de vertalingen van de (aangepaste) internationale standaarden zo snel als mogelijk beschikbaar zijn en dat het ontwerp van norm dat deze wijzigingen in België van toepassing maakt, zo snel als mogelijk ter goedkeuring aan de Hoge Raad wordt voorgelegd.

- **Anderzijds wat betreft de nood aan duidelijkheid en leesbaarheid van de norm die de internationale standaarden van toepassing maakt in België voor de uitvoering van de wettelijke controle:**

Niettegenstaande de argumenten die het instituut tijdens de hoorzitting heeft naar voren gebracht qua specificiteit van de internationale standaarden die het voorwerp uitmaken van voorliggend ontwerp van norm, pleiten de leden van de Hoge Raad ervoor om de toepasselijkheid van de ISA’s in België in één en dezelfde norm te (blijven) integreren, dit omwille van de duidelijkheid en leesbaarheid.

De internationale standaarden ISA's 600, 800, 805 en 810 waren immers allemaal vervat in de initiële versie van de *"Norm inzake de toepassing van de ISA's in België"* van 2009, evenals in de versie zoals herzien in 2018, naast de andere internationale standaarden die in België van toepassing zijn gemaakt. Er lijkt geen voldoende reden te zijn om de herziene versie van de ISA's 600, 800, 805 en 810 nu plots in een aparte norm op te nemen, wel integendeel. Het instituut wordt dan ook verzocht om ter gelegenheid van de herformulering ook dit vormelijk aspect in het ontwerp aan te passen. Een gecoördineerde versie van de aldus herziene *"Norm inzake de toepassing van de ISA's in België"* zou overigens nuttig zijn.

Gelet op hetgeen voorafgaat, en des te meer omwille van het belang van rechtszekerheid en coherentie, willen wij u vriendelijk vragen, in toepassing van artikel 31, § 1, vijfde lid van de wet van 7 december 2016, om ons van zodra mogelijk en ten laatste binnen de twee maanden, zijnde 2 februari 2026, een aangepaste versie van de ontwerpnorm te bezorgen, opdat de Hoge Raad de geherformuleerde ontwerpnorm opnieuw kan analyseren en tot de goedkeuring ervan kan overgaan.

Het spreekt uiteraard vanzelf dat wij ons ter beschikking houden, mocht u nog verdere toelichting of verduidelijking nodig achten.

Wij kijken met belangstelling uit naar uw verdere berichten.

Met de meeste hoogachting,

Emmanuel PIETERS
Voorzitter